

Kjærlighet til norsk mat

Mat er så mye; det daglige brød, matpakka på skolen, middager i familien, festmåltid for venner og kjente, lunsj på jobben, gamle tradisjoner og nye inspirasjoner. Mat, matproduksjon og matlaging er sivilisasjonsbærere i alle land og i alle kulturer. Du er det du spiser.

I Norge har vi laget mat og matråvarer mot alle odds i uminnelige tider. Korte somrer, lange vintre, begrenset matjord og lange avstander har preget kosthold, matkultur og matproduksjon i Norge. Nå er Norge et moderne og høyteknologisk samfunn, åpent for nye impulser, kulturer og metoder. Men fortsatt er fundamentet for mat og matkultur vår egen produksjon av korn, kjøtt, meierivarer, poteter, frukt og grønt.

Over halvparten av maten vi spiser er basert på norske råvarer, som kommer fra gårder over hele landet. Folk flest er trygge på de norske matråvarene, og bruker dem både i tradisjonelt kosthold og i kjøkken preget av grenseløs inspirasjon. Nordmenn bruker mindre av inntekten sin til mat enn de fleste andre i Europa. I dag bruker vi knapt 11 % av inntekten på mat, mot ca 40 % i 1960.

Utviklingen i verden viser hvor viktig det er å bevare og styrke matproduksjonen i Norge og i andre land. Det er økende konkurranse om den maten som er tilgjengelig, det er for lite mat i verden, og selv i Norge er det underdekning på viktige matvarer. Av mange årsaker er kostnadene ved matproduksjon økt kraftig de siste årene.

Mattradisjonene berikes av inspirasjon fra andre kulturer og tradisjoner, men utfordres samtidig av standardisert fastfood som overkjører både kvalitet og kultur. Mat, matkultur og matkvalitet er ikke lenger en selvfølge.

Matproduksjon i Norge er bærekraftig. Bare tre prosent av Norge er brukelig til matjord. Derfor må vi produsere på den matjorda vi har, i nord, i sør, i øst og i vest. Matproduksjon i innmark og utmark er å sette naturen i arbeid, å produsere og levere fornybare ressurser. Denne formen for bærekraftig produksjon er særlig viktig i en tid preget av klimaproblematikk og finansiell uro, der mange andre verdier synes å være kortsiktige og forgjengelige.

Vårt budskap, uavhengig av politisk oppfatning og ståsted i samfunnet til dere som i år skal stille til stortingsvalg, er dette:

- *Vi må styrke matproduksjonen og matkulturen i Norge, og bidra til økt matproduksjon i andre land.*
- *Vi må ha bønder og gårder over hele landet, verne matjorda mot nedbygging og bruke utmarka enda bedre.*
- *Vi må satse på den norske matforedlingsindustrien over hele landet, fremme kokkekulturen og kostholdskunnskapene i allmennutdanningen.*
- *Vi må dyrke norsk matkultur og berike den med verdifulle inspirasjoner fra et flerkulturelt samfunn og en grenseløs verden.*
- *Vi må lage maten vår selv!*